

20. Työnvälitys ¹⁾

Työnvälitystoimisto kuului kertomusvuonna jatkuvasti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön valvontaan.

Työnvälityslautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna op.neuv. Hilja Vilkema ja varapuheenjohtajana os.hoit. Aarre Pulkkinen. Työnantajien edustajina kuuluivat lautakuntaan sos.joht. Eero Rusama ja joht. Martti Sorvari sekä työntekijäin edustajina valist.pääll. Kosti Lindgren ja toimitsija Vilho Pulkkinen. Varajäseniä olivat työnantajien edustajat, merikapt. Toivo Rosnell ja dipl. ins. Väinö Hintikka sekä työntekijäin edustajat, toimitsijat Hilarius Brask ja Heikki Helkavuori. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa kaup.joht. Arno Tuurna.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 9 (ed. v. 10) kokousta ja käsiteltiin niissä yhteensä 102 (124) asiaa. Niistä mainittakoon seuraavat kaupunginhallitukselle annetut lausunnot: 27. 2. suurten ikäluokkien tulo työmarkkinoille; 22. 5. ja 16. 9. työnvälityslautakunnan ja työnvälitystoimiston ohjesääntökomitean mietintö; 16. 9. Helsingin työllisyystilanne sekä 27. 2. myönteinen lausunto Suomen Muusikojen Liiton työnvälityslupa-anomuksesta. Erikoisosastojen toimikuntien jäsenet kolmi-vuotiskaudeksi 1957—1959 lautakunta nimitti 27. 3; 16. 9. lautakunta päätti suorittaa otantamenetelmää käyttäen tutkimuksen Helsingin teollisuuden työvoiman kehityksestä, jota saadun otoksen avulla oli tarkoitus tarkkailla jatkuvasti neljännesvuosittain.

Kirjeenvaihto. Työnvälitystoimiston kirjeenvaihto kertomusvuonna sekä v. 1956 selviää seuraavasta asetelmasta:

Osasto	V. 1957		V. 1956	
	Saapuneita kirjeitä	Lähetettyjä kirjeitä	Saapuneita kirjeitä	Lähetettyjä kirjeitä
Yleiset osastot	2 993	2 614	3 056	1 613
Henkisen työn osasto	1 932	6 489	2 528	3 334
Nuoriso-osasto	2 167	14 696	1 688	7 219
Merimiesosasto	2 763	956	3 211	1 126
Maatalousosasto	747	1 163	605	875
Ravintolaosasto	1 443	4 916	1 449	5 180
Kaikkiaan		12 045	12 537	19 347

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja työnvälitystoimiston kertomuksen eripainoksessa.

Työnvälitystoimisto

Osastojako. Työnvälitystoimistossa oli kertomusvuoden aikana kaksi yleistä ja viisi erikoisosastoa. Yleistä osastoista kumpikin, mies- ja naisosasto jakautuivat kolmeen ala-osastoon, miesosasto rakennusammattityön, metallityön ja sekatyön alaosiin sekä naisosasto taloustyön, tehdastyön sekä puhdistus- ja aputyön alaosiin. Erikoisosastoja olivat henkisen työn, nuoriso-, merimies-, maatalous- ja ravintolaosasto.

Henkilökunta. Viraston vs. johtajana toimi koko kalenterivuoden ajan fil.maist. Yrjö Vuorjoki, kirjaajana nti Sinikka Solje ja hänen apulaisenaan rva Sirkka Siimes. Ylivahtimestarina toimi hra Arno Kauriala sekä vahtimestareina hrat Akseli Heinonen ja Artturi Vuokko.

Miesosastossa toimivat rakennusammattityön alaosiin hrait William Ahtio ja toimentajana hra Reino Ryöti, metallityön alaosiin hrait konemest. Väinö Lähikari ja toimentajana hra Antti Kättö, sekatyön alaosiin hrait Tor Leander ja toimentajana hra Martti Turunen.

Naisosastossa toimivat taloustyön alaosiin nti Eeva Saarela, tehdastyön alaosiin hrait Aili Ekroth sekä puhdistus- ja aputyön alaosiin nti Aili Vitikka.

Henkisen työn osaston vs. johtajana toimi varat. Holger Quick ja 1. 10. lähtien fil.lis. Herman Turja. Apulaisosastonjohtajina olivat nti Hilma Koski ja fil.maist. Kreetta Sihvonen, insinööri- ja teknikkovälityksen hoitajana ins. Jouko Mättö, osastonhoitajina rvat Verna Seppälä ja Mary Turunen, toimentajina rvat Hebe Kantola ja Rhea Salo sekä nti Helvi Venäläinen ja hra Kauko Niskala. Ylioppilasvälityksen hoitajina oli nti Anja Pirhonen ja 21. 10. lähtien valtiot. maist. Maija Liisa Uusitalo sekä toimentajana nti Helinä Patajoki. Osaston konekirjoittajana oli rva Anna-Liisa Talvio.

Nuoriso-osaston vs. johtajana toimi fil.maist. Martti Samooja fil.maist. Wolmar Mattlarin saatua edelleen virkavapautta toisen viran hoitoa varten. Tämän johdosta useita muita virkoja hoitivat jatkuvasti viransijaiset. Ammatinvalintapsykologina toimi kasvatust.kand. Kaarlo Multimäki, ammatinvalintasosiologina alun vuotta fil.lis. Herman Turja ja lopun fil.kand. Alma Hiitonen, apulaispsykologeina fil.maist. Liisa Routio ja fil.kand. Kalevi Takala, sosiaalipsykologina fil.kand. Sirkka Kamu, assistentteina fil.maist. Pehr Charpentier, hra Björn af Forselles, fil.maist. Juhani Hirvas, hrait Simo Kukkonen ja Jouko Mäkkipaasi (ent. Mäkinen), valtiot. kand. Raimo Mätinki, fil.maisterit Pirkko-Anni Nöjd ja Anne Marie Palmén sekä nti Anna Maria Weckman. Alkuvuonna toimivat assistentteina fil.kand. Lauri Kuortti, hra Erkki Rutanen ja fil.kand. Lars-Johan Schalin. Nuorisovälityksen osastonhoitajana toimi hra Leo Laakso ja toimentajina sosionomi Dagny Andersson, valtiot.kand. Maija Lauroma ja rva Toini Petäjäniemi. Ammatinvalinnanohjauksen toimentajina olivat voim.op. Anja Berglund, rva Soila Hirvonen ja fil.maist. Riitta Högman sekä rva Berglundin viransijaisena lopun vuotta rva Kaarina Virtanen. Nuoriso-osaston konekirjoittajana oli rva Hillevi Rehn.

Merimiesosaston johtajana toimi ekon. Nils Mattsson ja hänen virkalomansa aikana 1. 8. — 31. 12. hra Jorma Tötterström, osastonhoitajana nti Alli Ahovaara ja toimentajina hrait Jorma Tötterström ja Kaarle Vajo.

Maatalousosaston johtajana toimi metsänhoit. Martta Valtonen, tp. toimentajana rva Siiri Huttunen.

Ravintolaosaston johtajana toimi hra Ensio Auer, vs. toimentajina neidit Irja Hieta ja Eeva-Liisa Luoto sekä rva Anneli Hukkanen.

Huoneistot. Yleiset osastot, maatalousosasto ja ravintolaosasto olivat Aleksanterinkadun 1:ssä ja merimiesosasto Satamakadun 2:ssä. Henkisen työn osasto ja nuoriso-osasto toimivat Unioninkadun 20:ssä. Ylioppilasvälitys toimi edelleen Suomen Ylioppilaskuntien Liiton huoneistossa Uudessa Ylioppilastalossa.

Työmarkkinat

Useita vuosia kestänyt taloudellinen nousukausi päättyi kertomusvuonna. Tosin oli merkkejä sen hidastumisesta alkanut näkyä jo v:n 1956 aikana, kun sahateollisuus joutui supistamaan tuotantoa vientivaikeuksien tähden. Investointien väheneminen aiheutti

nimenomaan yksipuolisen työllisyysrakenteen alueilla työllisyyden tason heikkenemisen. Helsingin työmarkkinoillakin saattoi huomata määrättyä pidättyvyyttä v:n 1956 loppupuoliskolla, ja se jatkui kertomusvuoden alkuaan aikana, mutta kehittyi vasta loppuvuonna työllisyyden huomattavaksi huononemiseksi, joka voitti molemmat sotienjälkeisen ajan siihenastiset heikoimmat työllisyyden kaudet vuosina 1949—1950 ja 1952—1953. Työttömyys ulottui myös monipuolisen työllisyysrakenteen alueille. Sen aiheuttajana olivat talouspoliittisen tilanteen kärjistyminen, valtion kassakriisi ja maan taloudellisen kilpailukyvyn heikkeneminen ulkomaisilla tavaramarkkinoilla.

Helsingin työmarkkinoilla tämä kehitys näkyi kaikilla aloilla pidättyvyytenä työvoiman otossa sekä tämän suoranaisten vähentämisenä. Alityöllisyyden paineeseen jouutuivat varsinkin rakennus- ja tehdasteollisuuden työvoima sekä seka- ja aputyöntekijät. Merimiesten tavanomaiset maissaoloajan tilapäistyöt supistuivat vähiin. Yleinen rahan-kireys lisäsi ravintola-alan kausityöttömyyttä, ja henkisen alan työnantajien pidättyvyys hidastutti normaalia työvoiman vaihtoa. Nuoriso sai kokea työllisyystilanteen kiristymisen miltei kaikilla ammattialoilla ensi työpaikkaa hakiessaan.

Työnvälityksen ns. yleinen rasitusluku, työnhakemusten luku 100 työpaikkatarjousta kohden (ks. liitetaulukko 4) oli 195.4 eli melkein yhtä korkea kuin v. 1953, joka kauttaaltaan oli heikon työllisyyden vuosi. Ero v:n 1956 lukuun verrattuna, joka oli 134.3, osoittaa työllisyyden jyrkän heikkenemisen.

Kertomusvuoden alku- ja loppuvuoden välinen ero näkyy selvästi työnvälitystilastossa. Niinpä työnhakemuksia tehtiin vuoden alkupuoliskon kuukausina 36 182 ja loppukuukausia 40 519. Työpaikkatarjoukset sitä vastoin vähenivät 21 719—17 537. Työnvälitykset vähenivät myöskin alkuvuodesta loppuvuoteen, vaikka vähennys, 16 940—15 104, oli suhteellisesti pienempi kuin työpaikkatarjousten väheneminen. Työssä olleiden työnhakijoiden luku verrattuna koko työnhakijalukuun oli neljännesvuosittain seuraava: 5. 1. 19.2 %, 6. 4. 14.4 %, 6. 7. 20.4 % ja 5. 10. 13.5 %.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhönsijoitusta tai työnhakijan ilmoittamaa peruutusta ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun asti. Jos hakemus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana uudistetaan, merkitään kuukaustilastoon uusi työnhakemus saman henkilön osalta. Samoin menetellään, jos työnhakija on osoitettu niin lyhytaikaiseen työhön, että hän saman kalenterikuukauden tai jo saman viikon aikana uudistaa työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden vaihteessa, se merkitään siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Työnhakemusten luku koko toimistossa oli kertomusvuonna 76 701 (ed. v. 54 297), josta miesten hakemuksia 39 855 eli 52.0 % (28 412, 52.3 %) ja naisten 36 846 eli 48.0 % (25 885 eli 47.7 %). Työnhakemusluvun lisäys oli 22 404 eli 41.3 %. Miesten luvussa oli lisäystä 11 443 eli 40.3 % ja naisten luvussa 10 961 eli 42.3 %. Naisten lisäysprosentin suuremmuus osoittaa naistyöttömyyden esiintymisen. Sekä miesten että naisten työnhakemusluku oli suurempi kuin minään vuonna sotien jälkeen (ks. liitetaulukko 4). Erikoisosastojen työnhakemuksissa tapahtuneet muutokset käsitellään erikseen näiden osastojen kohdalla. Yleisten osastojen alaosastoilla muuttuivat työnhakemusluvut seuraavasti v. 1956—1957: rakennusammattityön alaosasto 3 273—6 900, metallityön alaosasto 2 099—4 698, sekatyön alaosasto 6 252—8 330, taloustyön alaosasto 565—1 114, tehdastyön alaosasto 1 144—2 923, puhdistus- ja aputyön alaosasto 4 195—7 228.

Työnhakijat. Eri työnhakijoiden luku oli koko toimistossa 36 340 (ed. v. 27 861), josta miehiä 19 583 eli 53.9 % (14 639 eli 52.5 %) ja naisia 16 757 eli 46.1 % (13 222 eli 47.5 %). Miesten luvussa oli lisäystä 4 944 eli 33.8 % ja naisten 3 535 eli 26.7 %. Myös työnhakijalukujen muutokset osoittavat samansuuntaista kehitystä kuin mikä työnhakemuslukujen kohdalla nähtiin. Tämä koskee erikseen sekä erikois- että yleisiä osastoja.

Työpaikkatarjoukset. Työpaikkatarjousten koko luku oli 39 256 (ed. v. 40 417), josta miehille 15 945 eli 40.6 % (ed. v. 18 845 eli 46.6 %) ja naisille 23 311 eli 59.4 % (21 572 eli 53.4 %). Kokonaisluvussa oli vähennystä 1 161 eli 2.9 %. Miesten luvussa oli laskua 2 900 eli 15.4 %, mutta naisten luvussa nousua 1 739 eli 8.1 %. Kokonaisluvun laskun pienuus, verrattuna työnhakemusten osoittaman työllisyyden heikkenemiseen johtui siitä, että tämä heikkeneminen toi mukanaan työvoiman lisätarjonnan sellaisilla aloilla, joilla siitä oli aikaisemmin ollut huomattavaa puutetta ja antoi työnantajille mahdollisuuden saada sitä työnvälityksen kautta. Tällaisia olivat ensinnäkin seuraavat naisten alat:

taloustyö, tehdastyö sekä puhdistus- ja aputyö, lisäksi erikoisosastojen alueella esim. konekirjoitus ja kielitaitoa vaativat konttorityöt.

Työnvälitykset. Kaikkiaan toimitettiin työnvälityksiä 32 046 (ed. v. 30 713), joista miesten 14 345 eli 44.8 % (16 031 eli 52.2 %) ja naisten 17 701 eli 55.2 % (14 682 eli 47.8 %). Miesten luku laski 1 686 välityksellä eli 10.5 %, mutta naisten nousi 3 019:llä eli 4.3 %. Miesten luvun lasku oli pienempi kuin työpaikkatarjousten vastaava lasku ja naisten luvun nousu suurempi kuin vastaava nousu työpaikkatarjouksissa. Tämä vahvistaa jo ennen todettua huomiota, että heikkoina työllisyysaikoina on kehitys työnhakemuspuolella yleensä epäedullisempi kuin työpaikkatarjousten ja välitysten kohdalla. Mutta lisäksi on mielenkiintoista, että työnvälityksen teho tarjottujen työpaikkojen ja työnvälitysten suhteessa paranee. Tämä käy selville liitetaulukko 4:stä. Taloudellisen lamakauden vuosina 1953 ja 1957 tehtiin 100 työpaikkatarjousta kohden 82.3 ja 81.6 välitystä, taloudellisesti edullisina välivuosina vähemmän. Yleisten alaosastojen välityksissä olivat muutokset v. 1956—1957: rakennusammattityön 477—711, metallityön 1 311—985, sekatyön 5 180—3 965, taloustyön 407—925, tehdastyön 641—885, puhdistus- ja aputyön 3 563—5 622.

Kustannukset. Työnvälitystoimiston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 62 568 853 mk (ed. v. 54 407 986 mk). Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työnvälityslain mukaan, olivat 61 672 695 mk (53 943 715 mk).

Ylioppilasvälityksen, joka toimi henkisen työn osaston alaisena, luvut sisältyvät eri osastojen välitystilastoihin siten, että sen työnhakijat kuuluvat henkisen työn osaston työnhakijoihin, mutta työpaikkatarjoukset ja välitykset on merkitty eri osastojen tilastoihin työpaikan laadun mukaan. Ylioppilasvälityksen toimittamia välityksiä oli kaikkiaan 1 076 (1 055), ja ne jakautuivat eri osastoille seuraavasti: henkisen työn osasto 720 (658), metallityön alaosasto 132 (193), taloustyön alaosasto 120 (91), sekatyön alaosasto 41 (43), tehdastyön alaosasto 22 (39), ravintolaosasto 23 (27), rakennustyön alaosasto 7 (2), puhdistus- ja aputyön alaosasto 7 (1) ja maatalousosasto — (1).

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

Henkisen työn osaston (henkisen työn välityskeskus) toimikunnan varsinaiset jäsenet olivat: työnantajien edustajina varat. Åke Heiniö ja kaupan. Aulis Kauppinen sekä työntekijäin edustajina järjestösiht. Kunto Kaski ja valtiot.maist. Yrjö Raita. Varajäsenet olivat: työnantajien edustajina varat. Eero Mattlar ja kanslian. Wilhelm Sjöberg sekä työntekijäin edustajina toimits. Akseli Sainio ja fil.maist. Olavi Suominen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa.

Henkisen työn osaston johtajana oli varat. Holger Quick 1. 1.—30. 9. sekä hänen erottuaan fil.lis. Herman Turja 1. 10. lähtien vuoden loppuun.

Virkamiesvälityksessä ei tapahtunut mitään jyrkkiä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Valtion rahatilanteen heikkeneminen tuntui kuitenkin jo vuoden alusta lähtien mm. siten, että naisille tarkoitettuja valtion paikkoja oli entistä vähemmän tarjolla ja joitakin miesten paikkoja jouduttiin peruuttamaan määrärahojen puutteessa. Työnhakijain määrä nousi edelliseen vuoteen verrattuna 14.6 %.

Akateemisten alojen kohdalla voidaan todeta, että varsinkin naispuolisilla valtiotieteen kahdidaateilla oli sijoittumisvaikeuksia, vaikka tämän alan opiskelijain valmistumismäärä laskikin lukuun 97 edellisen vuoden poikkeuksellisen suuresta määrästä 148.

Kansakoulunopettajapulana lievenemisestä johtuen oli epäpätevien viransijaisten kysyntä entistä vähäisempi.

Alemman oikeustutkinnon suorittaneita valmistui kertomusvuonna niin vähän (24), ettei heillä ollut sijoittumisvaikeuksia. Sitävastoin ylemmän oikeustutkinnon saavuttaneille ei tilanne ollut yhtä hyvä, vaikka tämän loppututkinnon suorittaneiden lukumäärässä muutaman viime lukuvuoden aikana oli tapahtunut laskua (145/lukuv. 1954—1955; 122/1955—1956 ja 112/1956—1957).

Insinööri- ja teknikkovälityksessä taloudellisen tilanteen huononeminen näkyi selvästi. Työnhakijain lukumäärä ylitti kertomusvuoden jälkipuoliskolla edellisen vuoden määrän n. 12 %, jyrkimmän nousun (n. 73 %) ollessa rakennusmestareiden kohdalla. Merkillä pantavana seikkana todettakoon, että työnhakijain ammatillinen ja opillinen taso osoitti

laskua mahdollisesti siitä syystä, että työttömyysvaiheessa heikoin ja viimeksi työhön tullut työvoima joutuu ensimmäisenä etsimään uutta työtä. Rakennusalan työllisyys-tilanteen heikkeneminen vaikutti samaan suuntaan muillakin siihen liittyvillä aloilla. Teknillisen alan paikkojen tarjonta väheni vuoden jälkipuoliskolla niin, että yhteisvähenys oli n. 34 %; myöskin paikkojen välitykset vähenivät lukuun ottamatta insinöörejä, joiden osalta välitysten määrä nousi n. 10 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Konttorihenkilöstönkin kohdalla työnhakijain määrä nousi, työpaikkatarjoukset vähenivät ja välitysten yhteismäärä laski siitä huolimatta, että kone- ja pikakirjoittajien välitysluku nousi jonkin verran. Tämä nousu johtui ilmeisesti siitä syystä, että työllisyys-tilanteen huonontuessa hakijoiden joukkoon ilmaantui entistä enemmän päteviä hakijoita.

Myynti- ja mainoshenkilöstön kohdalla oli paikanhakijoiden lisäystä yli 57 %, työpaikkatarjousten vähenemistä n. 14 % ja välitysten yhteiskasvua n. 18 %. Naispuolista myymälähenkilökuntaa oli työnhakijoina yli 60 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Mm. tästä johtuen heille asetetut vaatimukset varsinkin kielitaitoon nähden nousivat huomattavasti.

Ylioppilasvälityksen toiminnassa ei tapahtunut sanottavia muutoksia, paikanhakijain määrä väheni n. 10 %, samoin oli vähäistä paikkojen tarjonnan vähenemistä ja lievää välitysten nousua. Välitykset jakautuivat seuraavasti: opetustoimi 183 (118), teknilliset alat 4 (16), liike- ja toimistoalat 504 (485), terveyden- ja sairaanhoito 4 (24), julkiset yhdyskunnat ja järjestöt 2 (3), kirjallinen ja taiteellinen toiminta 23 (12).

Muusikko- ja taiteilijavälityksen toiminta vilkastui jonkin verran edelliseen vuoteen verrattuna, työnhakijoitteen kokonaisluku nousi vain hyvin vähän, työpaikkatarjousten ja välitysten kohotessa n. 10 %.

Työnhakemukset. Osastolle tehtyjen työnhakemusten yhteismäärä oli 17 781 (13 774), josta miesten 7 250 eli 40.8 % (5 644 eli 41.0 %) ja naisten 10 531 eli 59.2 % (8 130 eli 59.0 %). Työnhakemusten yhteisluvun nousu edellisestä vuodesta oli 4 007 eli 29.1 %, josta miesten kohdalla 1 606 eli 28.5 % ja naisten kohdalla 2 401 eli 29.5 %.

Työnhakijat. Osaston työnhakijain luku oli 9 507 (8 292), josta miehiä 3 657 eli 38.5 % ja naisia 5 850 eli 61.5 % (3 157 eli 38.0 %, 5 138 eli 62.0 %). Miesten lukumäärän nousu oli siis 503 eli 15.9 % ja naisten 712 eli 13.9 %. Alaosastoittain tapahtuivat seuraavat muutokset: konttorihenkilöstön työnhakijaluku nousi 3 715—4 296, myynti- ja mainoshenkilöstön 891—1 401, insinööri- ja teknikkovälityksen 888—1 018, taiteilijavälityksen 606—680, kun taas ylioppilasvälityksen laski 1 552—1 394.

Työpaikkatarjoukset. Työpaikkatarjouksia tehtiin yhteensä 6 130 (6 749), joista miehille 2 163 eli 35.3 % (2 227 eli 33.0 %) ja naisille 3 967 eli 64.7 % (4 522 eli 67.0 %). Miehille tarjottujen paikkojen luku laski 64:llä ja naisten paikkojen 555:llä eli 12.3 %.

Työväliitykset. Työväliityksiä suoritettiin 5 002 (4 837), josta määrästä oli miesten paikkoja 1 848 eli 36.9 % (1 794 eli 37.1 %) ja naisten 3 154 eli 63.1 % (3 043 eli 62.9 %). Miesten paikkojen välitysluku nousi siis 54:llä eli 3.0 % ja naisten 111:llä eli 3.6 %.

Alaosastoittain tapahtui työnvälitysten lukumäärissä seuraavat muutokset edelliseen vuoteen verrattuna: nousua virkamiesvälityksessä 207—241, myynti- ja mainoshenkilöstön välityksessä 461—544, taiteilijavälityksessä 1 248—1 364 ja ylioppilasvälityksessä 1 055—1 076 sekä laskua konttorihenkilöstön välityksessä 2 107—2 010 ja insinööri- ja teknikkovälityksessä 156—122.

Osaston toiminta oli vilkkainta toukokuussa, hiljaisin aika oli heinäkuussa. Toukokuussa jätettiin eniten työnhakemuksia, yhteensä 3 123 (miesten 1 514 ja naisten 1 609), eli eniten työnhakijoita, yhteensä 2 670 (miehiä 1 300 ja naisia 1 370), työpaikkatarjousten yhteismäärä oli suurin, 839 (miesten 298, naisten 541), sekä suoritettiin myös eniten välityksiä, yhteensä 711 (miesten paikkoihin 268 ja naisten 443). Heinäkuussa oli hakemusten yhteisluku 1 703 (miesten 837, naisten 866), hakijoita yhteensä 1 529 (754 ja 775), työpaikkatarjouksia yhteensä 321 (106 ja 215). Heinäkuun välitysluvut olivat 265 (78 ja 187).

Verrattaessa kertomusvuoden lukuja edellisen vuoden vastaaviin lukuihin todetaan yleisilanteen selvä huononeminen. Sekä työnhakemusten ja hakijain lukumäärien huomattava nousu toisaalta että tarjottujen työpaikkojen luvun pieneneminen yhdessä korostavat työvoiman tarjonnan ja kysynnän keskinäisen suhteen muuttumista huonomaksi. Eri sukupuolien keskinäisessä lukumääräisessä suhteessa ei tapahtunut sanottavia

muutoksia muuten kuin työpaikkatarjousten osalta, vähennys oli nimittäin miesten paikkojen kohdalta 2.9 %, naisten paikkojen osalta 12.3 %.

Kaikesta huolimatta tapahtui työnvälitysten pientä nousua, saavutettiinpa uusi ennätyskin sivuuttamalla ensi kertaa 5 000 välityksen raja. Selityksenä tähän lienee osittain se, että joillekin aloille, joilla on vuosikausia vallinnut pätevän työvoiman puutetta, oli työllisyystilanteen huonontuessa sitä ilmaantunut ja se, että joillakin muillakin aloilla oli saatavissa entistä parempaa työvoimaa, joka sijoittui sopiviin tehtäviin.

Kertomusvuonna oli 100 työpaikkatarjousta kohden 290.1 työnhakemusta (204.1), 100 työnhakemusta kohden oli välityksiä 28.1 (35.1) sekä 100 työpaikkatarjousta kohden 81.6 (71.7) välitystä.

Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 13 591 787 mk (11 703 392 mk).

Nuoriso-osaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina ekon. Pekka Kestilä ja varat. Eero Mattlar, työntekijäin edustajina toimitsijat Heikki Helkavuori ja Leo Piitulainen sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana reht. Mikko Rusama. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina sos.nev. Akseli Kaskela ja varat. Tarmo Sivula, työntekijäin edustajina toimitsijat Hilarius Brask ja Vieno Mustonen sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana toimit. Erkki Wiksten. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa.

Erityisesti ammatinvalinnanohjaustoimintaa kehittävänä elimenä oli edelleen kaupunginhallituksen asettama ammatinvalintakomitea, jonka puheenjohtajana oli rahatoim. joht. Eino Waronen. Komitea ei kokoontunut, koska työnvälityslautakunnan ja -toimiston uutta ohjesääntöehdotusta, jonka mukaan ammatinvalintakomitean tehtävät siirtyivät laajennetulle nuoriso-osaston toimikunnalle, edelleen käsiteltiin.

Nuoriso-osaston johtajana toimi fil.maist. Martti Samooja.

Osaston harjoittama työnvälitystoiminta kohdistui alle 18-vuotisiin nuoriin. Sen sijaan tästä ikärajasta ei pidetty kiinni muun toiminnan yhteydessä. Osaston asiakkaina esiintyi siten myös aikuisia henkilöitä, joille annettiin heidän ammatinvalintaansa koskevia ohjeita ja neuvoja, usein yksilöllisen soveltuvuustutkimuksen jälkeen.

Yleisohjaus. Yhteistyössä koulujen kanssa järjestettiin kansakoulujen jatkoluokilla ja kaupungissa toimivien oppikoulujen keskikouluasteen ylimmillä luokilla ammatinvalintaa palvelevaa valistustoimintaa. Tässä työssä käytettiin opetusvälineinä julkaisuja »Valitsemme ammattia» (»Vi väljer yrke»), »Minä ja ammatit» (»Yrket och jag»), »Ammattillinen koulutus kansakoulun jälkeen» (»Yrkesutbildning efter folkskolan») sekä »Keskikoululaisen ammatinvalinta» (»Yrkesvalet i mellanskolan»). Kansakouluissa käytettiin lisäksi yhteiskuntaopin ja työtiedon oppikirjoja.

Oppilaiden tutustuttaminen em. aineistoon tapahtui kansakoulujen jatkoluokilla opetusohjelman puitteissa luokan opettajan toimesta, keskikouluissa sen sijaan pääasiassa varsinaisen opetusohjelman ulkopuolella erityisten yhdysopettajien ja osaston ohjausvirkailijoiden avulla. Ammatinvalinnanohjauksen virkailijat aloittivat säännöllisesti valistustoiminnan pitämällä kouluissa toiminnan tarkoitusta selostavia oppitunteja, yhteensä 232 (336).

Valistustoimintaa täydennettiin osaston organisoimalla laajalla koululaisretkeilyllä teollisuus- ym. laitoksiin sekä elokuva- ja rainaesityksillä. Kertomusvuoden aikana toimeenpantiin kaikkiaan 885 (881) eri koululaisretkeä 126 (123) retkikohteeseen. Kevät- ja syyslukukauden aikana osallistui näihin retkiin 10 658 (9 447) oppilasta. Elokuva- ja rainaesityksiä pidettiin 253 (338).

Osaston hallussa oli 7 suomalaista ja 13 Asla-varoilla saatua amerikkalaista kaitaelokuvaa, 43 rainaa ja 2 kuultokuvasarjaa. Mykkäelokuihin ja rainoihin liittyivät joko monistetut tai painetut tekstivihkoset.

Yleisohjaukseen liittyivät myös vanhempien illoissa pidetyt esitykset ammatinvalinnanohjauksesta sekä vanhempien vastaanotot henkilökohtaisen ohjauksen yhteydessä. Edellisiä oli kertomusvuonna 20 (15).

Soveltuvuuden selvittäminen. Koulua käyvien ohjattavien soveltuvuuden selvittämiseksi suoritettiin kertomusvuoden aikana psykologisia joukkokokkeita 2 249 (2 155) oppilaan kohdalla. Lisäksi suoritettiin 335 (252) yksilötutkimusta ns. erillisohjattaville. Viimeksi mainittuun lukuun sisältyi pääasiassa koulunsa päättäneitä henkilöitä. Työvoiman riittämättömyyden takia piti osa yksilötutkimukseen pyrkiviä henkilöitä käännyttää takaisin. Lääkärintlausunnot hankittiin 2 218 (3 061) koululaisesta. Opettajat antoivat

omia lausuntojaan 2 218 (3 061) jatkokoulun ja oppikoulun oppilaasta sekä lisäksi 174 (588) työhön pyrkivästä ammattikoulun oppilaasta. Kaikki koululaiset saivat lisäksi opettajien ohjaamina ja yhteistyössä vanhempiensa kanssa kirjallisesti esittää ammatintoi-veensa perusteluineen henkilökohtaisen ohjauksen pohjaksi.

Kansakoulujen 8-luokkalaisten testaus suoritettiin kertomusvuonnakin vasta kevät-lukukaudella.

Ohjauskeskustelu ja muu neuvonta. Edellä mainittujen selvitysten ja toimenpiteiden pohjalta osaston virkailijat antoivat kouluissa käydessään henkilökohtaista ohjausta 2 446 (3 004) jatkokoulun ja keskikoulun oppilaalle. Muita ensikertalaisia ohjattavia oli 972 (903); joista jatko-ohjattavia 201. Uusintakäyntejä osastolla oli 672 (683), edustajan kautta neuvoo pyytäneitä 387 (455), kirjeellisesti neuvottuja 847 (439), joista jatko-ohjat-tavia 592, ja puhelimitse neuvottuja 1 719 (1 741) eli kaikkiaan 7 043 (7 224).

Nuorison työnvälitys. Nuoriso-osaston harjoittama työnvälitys kohdistui yksinomaan alle 18-vuotisiin nuoriin, jotka esiintyvät seuraavassa työnvälitystilastossa riippumatta siitä, olivatko he saaneet ammatinvalinnanohjausta vai ei. Ohjauksen saaneista hakeutuu huomattava osa eri kouluihin kartuttamaan tietojään eikä ole siis välittömästi työhön-sijoitustoimenpiteen tarpeessa.

Seuraavia tilastoja tarkasteltaessa on huomattava, että työnhakijoiden lukumäärä osoittaa, montako eri henkilöä on käynyt toimistossa vuoden kuluessa. Sama henkilö saat-taa tehdä useampia työnhakemuksia, mikä käy ilmi hakemusten määrästä. Sen sijaan toimistossa suoritettujen käyntien ja keskustelujen määrä ei käy ilmi ko. luvuista, mutta se on arviolta noin kolme kertaa suurempi kuin työnhakijoiden luku.

Työnhakemukset. Työnhakemuksia esitettiin nuoriso-osastolle kertomusvuonna 7 318 (5 646), joista poikien tekemiä 3 522 eli 48.1 % (2 905 eli 51.5 %) ja tyttöjen tekemiä 3 796 eli 51.9 % (2 741 eli 48.5 %).

Työnhakemusten määrä lisäytyi poikien osalta edelliseen vuoteen verrattuna 617:lla eli 21.2 % ja tyttöjen osalta 1 055:llä eli 38.5 %. Kokonaislisäys oli 1 672 eli 29.6 %.

Työnhakijat. Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuonna 4 585 (3 780), joista poikia 2 154 eli 47.0 % (1 862 eli 49.3 %) ja tyttöjä 2 431 eli 53.0 % (1 918 eli 50.7 %).

Työnhakijat lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna poikien osalta 292 eli 15.7 % ja tyttöjen osalta 513 eli 26.7 %. Kokonaislisäys oli 805 eli 21.3 %.

Työnhakijoiden pyrkimystä eri aloille kuvaa seuraava taulukko:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	6	0.3	3	0.1	9	0.2
Metsätalous	1	0.0	—	—	1	0.0
Teollisuus ja käsityö.....	733	34.0	110	4.5	843	18.4
Rakennustyöt	13	0.6	—	—	13	0.3
Henkinen työ	144	6.7	1 072	44.1	1 216	26.5
Liikenne	289	13.4	—	—	289	6.3
Ravintola ja hotelliliike	3	0.2	46	1.9	49	1.1
Taloustoimet	—	—	235	9.7	235	5.1
Erinäiset toimet ¹⁾	965	44.8	965	39.7	1 930	42.1
Yhteensä	2 154	100.0	2 431	100.0	4 585	100.0

Kuukausittain käyneiden työnhakijoiden yhteenlasketusta määrästä (8 972) oli vieras-kuntalaisia 2 581 eli 28.8 %, jolloin sama henkilö saattoi esiintyä työnhakijana useam-man kuukauden tilastossa ja siten tulla useamman kerran lasketuksi mukaan ko. lukuun. Työtä hakeneiden henkilöiden luku 4 584 osoittaa uusien eri työnhakijoiden lukumäärää. Koska vieraskuntalaisten luku 2 581 ei osoita uusien eri vieraskuntalaisten lukua, on ko. lukua verrattava vastaavaan työnhakijain kokonaislukuun 8 972.

Työpaikkatarjoukset. Työpaikkatarjousten lukumäärä oli 4 256 (4 509), joista pojille tarkoitettuja paikkoja 1 673 (1 982) eli 39.3 (44.0) % ja tytöille tarkoitettuja 2 583 (2 527) eli 60.7 (56.0) %. Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkatarjousten lukumäärä laski

¹⁾ Erinäisten tointen kokonaissummasta 1 930:stä oli läheteiksi pyrkineitä 1 079.

253:lla eli 5.6 % (poikien kohdalla vähennys 309 eli 15.6 % ja tyttöjen kohdalla lisäys 56 eli 2.2 %).

Tarjotut työpaikat jakautuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	8	0.5	2	0.1	10	0.2
Metsätalous	—	—	—	—	—	—
Teollisuus ja käsityö.....	367	21.9	147	5.7	514	12.1
Rakennustyöt	16	0.9	—	—	16	0.4
Henkinen työ	83	5.0	722	27.9	805	18.9
Liikenne	117	7.0	—	—	117	2.7
Kalastus	—	—	—	—	—	—
Ravintola- ja hotelliliike	3	0.2	96	3.7	99	2.3
Taloustoimet	—	—	756	29.3	756	17.8
Erinäiset toimet ¹⁾	1 079	64.5	860	33.3	1 939	45.6
Yhteensä	1 673	100.0	2 583	100.0	4 256	100.0

Kertomusvuonna oli 100 työpaikkatarjousta kohden 171.9 työnhakemusta (v. 1956 125.4 ja v. 1955 125.5).

Työnvälitykset. Työnvälitysten yhteissumma oli kertomusvuonna 2 836 (2 684), josta poikien välityksiä 1 325 eli 46.7 % (1 327 eli 49.4 %) ja tyttöjen 1 511 eli 53.3 % (1 357 eli 50.6 %). Välitykset lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 152:lla eli 5.7 %, poikien osalta ne vähenivät 2:lla eli 0.2 % ja tyttöjen osalta lisääntyivät 154:llä eli 11.3 %.

Työnvälitykset jakautuivat eri ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Pojat	%	Tytöt	%	Yhteensä	%
Maatalous	6	0.5	—	—	6	0.2
Metsätalous	—	—	—	—	—	—
Teollisuus ja käsityö.....	307	23.2	100	6.6	407	14.4
Rakennustyöt	15	1.1	—	—	15	0.5
Henkinen työ	69	5.2	499	33.0	568	20.0
Liikenne	107	8.1	—	—	107	3.8
Ravintola- ja hotelliliike	3	0.2	76	5.0	79	2.8
Taloustoimet	—	—	254	17.5	264	9.3
Erinäiset toimet ²⁾	818	61.7	572	37.9	1 390	49.0
Yhteensä	1 325	100.0	1 511	100.0	2 836	100.0

Kertomusvuonna toimitettiin 100 työnhakemusta kohden 38.8 (47.5) välitystä ja 100 työpaikkatarjousta kohden 66.6 (59.5) välitystä. Välityksistä oli varsinaisia oppilaspaikkoja pojille 372 eli 28.1 % (432 eli 32.6 %) kaikista poikien välityksistä ja tytöille 632 eli 41.8 % (700 eli 51.6 %) kaikista tyttöjen välityksistä. Yhteensä siis välitettiin 1 004 (1 132) henkilöä varsinaiseen oppilaspaikkaan, mikä on 35.4 (42.2) % välitysten kokonaismäärästä. Tilapäistöihin välitettiin 60 poikaa ja 36 tyttöä, yhteensä 96 eli 3.4 % (74 eli 2.8 %) kaikista välityksistä.

Mainittakoon, että tarjottuja työpaikkoja ilman kotiapulais- ja lastenhoitajapaikkoja oli 3 500 (4 256—756). Vastaavia välityksiä oli 2 572 (2 836—264), eli 100 työpaikkatarjousta kohden 73.5 välitystä. 100 kotiapulais- ja lastenhoitajapaikkatarjousta kohden toimitettiin 34.9 välitystä.

Jälkitarkkailu ja jatko-ohjaus. Osaston tehtävänä oli myös ammatinvalinnanohjausta saaneiden sekä työhön sijoitettujen että jatko-opintoja harjoittavien menestyksen seuraaminen.

Helmiukuussa lähetettiin työpaikkaa koskevat tiedustelut 1 830 (1 769) henkilölle, jotka keväällä 1955 (1954) olivat saaneet ohjausta. Vastauksia saatiin 1 342 eli 73 %. Toi-

¹⁾ Erinäisten tointen kokonaissummasta 1 939:stä oli lähetin paikkoja 1 298. — ²⁾ Erinäisten tointen kokonaissummasta 1 390:stä oli lähetin paikkoja 855.

messä oli 958 (961) vastanneista. Toukokuussa pyydettiin 897 henkilöstä esimieslausunnot, joita saatiin 573 (709) eli 64 % (74 %). Työnantajat kehottivat näistä 68 % jatkamaan alallaan, 9 % ei kehoitettu jatkamaan ja 23 %:n suhteen oltiin epävarmoja. Suurin osa epävarmoista tapauksista oli lähetin töissä. Henkilökohtaista jatko-ohjausta annettiin 112 (63) henkilölle ja kirjeellisesti ohjattiin 290 henkilöä, jotka tarvitsivat lisäohjausta tai apua uuden työpaikan valinnassa ja hankinnassa.

Lokakuussa lähetettiin työpaikkaa koskevat tiedustelut 1 887 henkilölle, jotka keväällä 1956 olivat saaneet ohjausta. Vastauksia saatiin 1 424 eli 75.5 %. Toimessa oli 938 vastanneista. Esimieslausuntojen pyytäminen siirrettiin v:een 1958. Henkilökoh- taista jatko-ohjausta annettiin 89 henkilölle ja kirjeellisesti ohjattiin 302 henkilöä.

Osaston uusi organisaatio ja työtehtävien rationalisointi. Osasto kiinnitti kahden kertomusvuotta edeltäneen vuoden aikana järjestelmällisesti huomiota nimenomaan ohjauksen antamisen tehostamiseen ja syventämiseen.

Vuoden aikana saatiin osaston uusi sisäinen organisaatio valmiiksi. Aikaisemmin toimi sosiaalipsykologi jälkitarkkailun ja jatko-ohjauksen esimiehenä, mutta nyt jälkitarkkailussa toimi vain yksi assistentti ja yksi toimentaja. Sosiaalipsykologi toimi oppikoulu- ryhmän lähimpänä esimiehenä osallistuen varsinaisen ammatinvalinnanohjauksen antamiseen täydellä panoksella. Tähän ryhmään kuului hänen lisäksi kolme assistenttia, jotka kaikki toimivat suomenkielisissä oppikouluissa sekä ruotsinkieliset assistentit oppi- koulutoimintansa osalta.

Ammatinvalintasosiologi toimi aikaisemmin suurimmalta osalta audio-visuaalisen aineiston hankinnassa ja hieman myös valmistamisessa sekä sen hoitamisessa. Kertomus- vuonna hänet siirrettiin samoin kuin sosiaalipsykologikin helpottamaan kouluissa annet- tavaa ohjausta ja hän toimi varsinaisen ohjaustyön lisäksi kansakouluryhmän lähimpänä esimiehenä. Tähän ryhmään kuului lisäksi kolme suomenkielisissä kansakouluissa toimi- vaa assistenttia sekä ruotsinkieliset assistentit kansakoulutoimintansa osalta.

Ruotsinkielisissä kouluissa toimi kaksi em. ohjaajaa, joista toinen hoiti ruotsinkieliset kansa- ja oppikoulutytöt ja toinen vastaavasti pojat. Ryhmän pienuuden vuoksi pidettiin tällaista jakoa parempana kuin koulun mukaan suoritettua.

Kaksi apulaispsykologia toimi osaksi oppikouluohjauksessa, mutta pääosaltaan heidän työhönsä oli soveltuvuustutkimuksen tehtävät, koska soveltuvuustutkimuksen assistentit oli siirretty mukaan koulutoimintaan. Ammatinvalintapsykologin tehtävät olivat lähinnä apulaisosastonjohtajan tehtäviä.

Jo edellisen vuoden aikana saatiin kokemuksia siitä, että informaatioaineiston valmis- taminen on tuloksellista, kun siihen voivat osallistua muutkin kuin tähän tehtävään nimen omaan määrätty henkilö. Samoin jälkitarkkailun ja jatko-ohjauksen hoitaminen ei ole kärsinyt yhden henkilön vähennyksestä, koska samanaikaisesti on siirrytty järjestelmään, jonka mukaan asiakkaan aikaisemmin ohjannut henkilö hoitaa myös hänen jatko-ohjauk- sensa.

Uutta menetelmää voisi nimittää asiakaskeskeiseksi entisen ohjaajakeskeisen vasta- kohtana. Asiakas joutui kosketukseen yleensä vain yhden psykologin kanssa haastattelu- ja tutkimusvaiheessa, ohjauskeskustelussa ja jatko-ohjauksessa. Ohjaajilta uusi järjes- telmä vaati aikaisempaa enemmän ja monipuolisempaa tietoa ja taitoa.

Työtehtävien rationalisoinnissa oli lisäksi suuri merkitys sillä, ettei soveltuvuuskokein enää tutkittu niitä keskikoululaisia, jotka joka tapauksessa jatkoivat lukiossa. Nämä oppilaat osallistuivat kuitenkin kaikkeen muuhun ammatinvalinnanohjaustoimintaan. Valtakunnalliselle ammatinvalinnanohjaukselle kuuluvat tehtävät voitiin siirtää ministe- riöön helmikuussa perustetulle ammatinvalinnanohjaustoimistolle. Samoin ei enää suori- tettu ammattikoulujen valintakokeita. Ammattikoulujen kanssa sovittiin siitä, että koulut täyttävät poislähteivistä oppilaistaan nuorisovälityksen työnhakijakortin, joka jätetään nuorisovälityksen käyttöön ja että ammatinvalinnanohjaus pitää oppitunteja ammattikoulun lopettaville oppilaille.

Uuden organisaation ja tehtävien rationalisoinnin tuloksista voitaneen mainita pari lukua. Ohjauskeskustelu, jossa ohjattavalle annetaan varsinaiset ohjeet ja neuvot, kesti aikaisemmin n. 15 minuuttia, nyt tämä aika saatiin pidennetyksi keskimäärin puoleen tuntiin. Samanaikaisesti siirryttiin kertomusvuoden syksyllä ohjaustoimintaan mukaan tulleiden haastattelun suorittamiseen ennen lausunnon laatimista. Tämä haastattelu kestää puoli tuntia. Täten voidaan siis aikaisempi ohjaajan ja ohjattavan kahdenkeskinen

kosketus pidentää 15 minuutista yhteen tuntiin. Tätä 300 %:n korotusta on pidettävä ohjauksen syventämisen ja sen merkityksen kannalta välttämättömänä.

Keväällä kouluissa ohjattavia tuli aikaisemmin yhtä ohjaajaa kohti jopa maksimaalinen 800. Siirtämällä useampia ohjaajia käytännölliseen kouluohjaustyöhön voitiin tätä lukua pudottaa n. 60 %. Ns. erillisohjattavien vastaanottoa voitiin huomattavasti lisätä.

Suhdetoiminta. Kertomusvuoden aikana kiinnitettiin edelleen huomiota osaston suhteiden solmimiseksi ja sen työn tunnetuksi tekemiseksi. Osasto järjesti neuvottelukokouksia omien virkailijoidensa sekä lastensuojeluviraston suojelukasvatustoimiston ja sosiaalilääkärin toimiston edustajien kesken. Samanlainen kokous järjestettiin myös nuorisokotien johtajille ja apukoulujen kuraattoreille. Uudesta yhteistoiminnasta sovittiin ammattikoulujen tarkastajan sekä valmistavien ammattikoulujen rehtoreiden kanssa pidetyssä kokouksessa. Toiminta esiteltiin ja yhteistyömahdollisuudet selvitettiin Helsingin trikookomiteassa. Helsingin nuorisotyötoimikunnassa selvitettiin nuorten työllisyystilannetta ja nuorisovälitystoimintaa.

Nuorten huolestuttavan työllisyystilanteen johdosta tehtiin kaupunginhallitukselle ehdotus toimenpiteistä nuorisovälityksen tehon lisäämiseksi sekä nuorten työttömien ammattikoulutuksen järjestämiseksi. Viimeksi mainittu ehdotus tuottikin positiivisen tuloksen.

Useat retkikunnat kävivät tutustumassa toimistoon. Osaston virkailijat osallistuivat vuoden aikana sekä esitelmin, radioesiintymisiin että artikkelein toiminnan tunnetuksi tekemiseen ja valistustyöhön. Näistä mainittakoon osastonjohtajan esitys ammatinvalinnanohjaajien valtakunnallisilla neuvottelupäivillä nuorisovälityksen kehittämismahdollisuuksista.

Apuvälineiden ja menetelmien kehittäminen sekä tutkimustyö. Lähes neljälletuhannelle työnantajalle lähetettiin kyselylomake, jonka avulla uusittiin työnantajakortistoon tulevat tiedot. Mainitun kortiston käytössä siirryttiin Viscard-käyttökansioihin. Samalla osasto uusi kortistointijärjestelmäänsä nuorisovälityksessä siten, että aikaisempi työnantajan tilauskortti ja työnantajakortin lisälomake korvattiin suunnitellulla yhdellä uudella korttilla.

Osaston tärkeimmät tutkimukset ja selvitykset käyvät ilmi seuraavasta luettelosta: abiturienttiteistön laadinta ja kokeilu (200 abiturientille); keskikoululaistestistön valmistelu ja kokeilu; testitutkimuksia (uusien testien laatimista, ulkolaisten soveltamista, reliabiliteetti- ym. laskuja); lukiossa jatkamisen perusteet (jatkotutkimus); ammatin-toiveiden suhde soveltuvuuslausuntoihin; eri koulutustelle ohjattujen mahdollisuus sijoittua Helsingin ao. oppilaitoksiin; ylioppilaiden jatko-opintotiet; abiturienttiedustelu (kaikille Helsingin abiturienteille); erillisohjattavien käsittely ammatinvalinnanohjauksessa; ammatinvalinnanohjauskurssilaisten ohjausnäytteiden järjestely ja arvostelu; työnantajatieustelu (3 847 työnantajalle); ammatinvalintaan osallistuneiden osuus nuorisovälityksessä; työpaikansaantitavan suhde työssä viihtymiseen. Lisäksi uusittiin nuorisovälityksen kortistoa ja kortistointijärjestelmää.

Julkaisujen toimittaminen kuului keskuselimen tehtäviin, mutta osasto antoi tässä työssä myös apuaan. Kaksi uutta rainaa valmistettiin.

Lukioluokkalaisten ammatinvalinnanohjaus. Osaston tarkoituksena on pyrkiä antamaan ohjausta niille oppilaille, jotka keskikouluvaiheessa soveltuvuuskokeisiin osallistumatta jatkavat lukiossa, sitten kun he ovat oppikoulun viimeisellä luokalla. Tätä silmällä pitäen osasto laati testisarjan, jonka se esitti 200 abiturientin otokselle. Kevätkaudella lähetettiin kaikille helsinkiläisille abiturienteille tiedustelulomake, jolloin saatiin arvokkaita tietoja. Yhdessä Töölön Rotaryklubin kanssa järjestettiin viisi esitelmätilaisuutta, joihin osallistui seitsemättäsataa abiturienttia. Esitelmien aiheet määrättiin suoritetun tiedustelun perusteella abiturienttien ammatintoiveista. Aiheet suosituimmuusjärjestyksessä olivat: opetusala, liikeala, tekniikka, lääkintäala sekä laki ja hallinto.

Sisäinen koulutustoiminta. Johtuen osaston työn monipuolisuudesta ja vaikeusasteesta on sisäistä koulutustoimintaa pidettävä tärkeänä. Osasto piti neuvottelukokouksia, joihin se kutsui myös ulkopuolisia asiantuntijoita esitelmöimään.

Menot. Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 26 736 531 mk (ed. v. 23 146 498 mk).

Merimiesosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina lakit. kand. Nikolai Flittner ja os. pääll. Lars Lindström sekä

työntekijäin edustajina Suomen Merimies-Unionin siht. Berndt Joahnsson ja asiamies Holger Löfström. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina merikapit. Toivo Rosnell ja merkikapit. Alf Korhonen sekä työntekijäin edustajina Suomen Merimies-Unionin 2. siht. Olavi Keitele ja opintosiht. Esko Vainio. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa.

Merimiesosaston johtajana oli ekon. Nils Mattsson. Hänen ollessaan virkavapaana 1. 8. lähtien vuoden loppuun oli vs. osastonjohtajana toimentaja Jorma Tötterström.

Välitystoiminta saavutti saman tason kuin v. 1954, mutta osoitti kahteen edelliseen vuoteen verrattuna n. 15 % laskua. Koko alkuvuoden, aina kesäkuuhun asti, paikkoja oli tarjolla jonkin verran vähemmän kuin edellisenä vuonna, mutta heinäkuussa tapahtui tuntuva lasku. Tämä johtui pääasiallisesti siitä, etteivät merimiehet enää jättäneet tai vaihtaneet laivapaikkoja niin runsaasti kuin edellisinä kesinä, joten paikkojen vaihtamisen kiertonopeus väheni tuntuvasti. Työpaikkojen tarjonta väheni kesän aikana, mutta toisaalta paikat saatiin paremmin ja tehokkaammin täytetyiksi, eikä kokeneista merimiehistä ollut enää niin kovaa puutetta kuin edellisinä kesinä. Loppuvuoden aikana paikkojen määrä oli jatkuvasti pienempi kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Tähän vaikutti edellä mainitun lisäksi se, että jo syyskuun alussa ruvettiin laivoja poistamaan liikenteestä. Puutavarakuljetusten vähetessä loka-marraskuussa seisomaan joutuneiden alusten luku kasvoi nopeasti ja oli vuoden lopussa 29 alusta.

Työnhakijoiden kuukausittainen lukumäärä pysytteli alkupuolella vuotta aina toukuuhun asti keskimäärin samana kuin edellisellä vuonna. Kesäkuusta lähtien oli jokaisena kuukautena työnhakijoita kirjoissa enemmän kuin edellisellä vuonna, vaihdellen lisäksi eri kuukausina 10—40 %. Tähän oli syynä se, että kesän aikana laivoista poisjääneet merimiehet ilmoittautuivat syksyä silmälläpitäen melko pian vuoroluetteloihin, ja kun työtilaisuuksien saanti syksyllä vaikeutui maissa, se aiheutti lisäystä työnhakijoiden määrään. Loppupuolella vuotta liikenteestä pois joutuneiden laivojen miehet lisäsivät myös työnhakijoiden määrää. Työnhakijoiden kokonaismäärä koko kertomusvuonna oli kylläkin melkein sama kuin edellisellä vuonna, mutta koska jokainen työnhakija joutui odottamaan työpaikkaa huomattavasti pitemmän ajan kuin aikaisemmin, oli loppuvuoden kuukausien työnhakijoiden lukumäärä suurempi edelliseen vuoteen verrattuna ja yhteismäärä suurempi kuin koskaan aikaisemmin. Tästä määrästä oli kokeneiden merimiesten prosentuaalinen osuus tuntuvasti suurempi kuin v. 1956 ja ensi kertaa merelle pyrkivien määrä vastaavasti pienempi, mikä johtui siitä, että näille selostettiin jo etukäteen, että heillä tuskin oli mahdollisuuksia laivapaikan saantiin vaikean työttömyystilanteen tähden.

1. 10. tuli kuluneeksi vuosi Suomen Merimies-Unionin työttömyyskassan perustamisesta, ja tällöin aloitti kassa työttömyysavustusten jakamisen jäsenilleen. Kun avustusten hakijoista joudutaan pitämään erityistä luetteloa sekä muutenkin tarkistamaan lukuisia työttömyystodistuksen antamiseen vaikuttavia seikkoja aiheutui tästä tuntuva lisä merimiesosaston toimintaan.

Laivapäällystöväliityksen hoitajan virka perustettiin kertomusvuonna, mutta sen täyttäminen siirtyi seuraavan vuoden puolelle.

Helsingin satamaan saapuneiden suomalaisten alusten luku oli kertomusvuonna satalomalitoksesta saadun tiedon mukaan 1 168 (41 % kaikkien saapuneiden alusten luvusta) ja niiden vetoisuus 1 172 936 nettorekisteritonnia (ed. v. 966 alusta, 1 076 236 n.rek.-tonnia).

Työnhakemuksia oli kertomusvuonna 4 400 (ed. v. 4 752), joista miesten työnhakemuksia 3 737 eli 84.9 % (4 109 eli 86.5 %) ja naisten työnhakemuksia 663 eli 15.1 % (643 eli 13.5 %). Vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 352 eli 7.4 %. Miesten työnhakemusten kohdalla oli vähennystä 372 eli 9.1 % ja naisten kohdalla lisäystä 20 eli 3.1 %.

Suurin työnhakemusten kuukausimäärä oli elokuussa, 954 työnhakemusta ja pienin tammikuussa, 503 työnhakemusta (ed. v. toukokuu, 859 ja maaliskuu, 439).

Työnhakemukset jakautuivat ammattialoittain seuraavasti: kansihenkilökuntaa 1 639 eli 37.3 % (1 808 eli 38.1 %), konehenkilökuntaa 1 561 eli 35.5 % (1 767 eli 37.2 %), taloushenkilökuntaa 1 172 eli 26.6 % (1 156 eli 24.3 %), joista miesten työnhakemuksia 509 ja naisten 663 (513 ja 643) sekä muuta henkilökuntaa 28 eli 0.6 % (21 eli 0.4 %).

Työtähakeneiden henkilöiden luku oli 2 920 (3 049), joista miehiä 2 545 eli 87.2 % (2 670 eli 87.6 %) ja naisia 375 eli 12.8 % (379 eli 12.4 %). Kokonaisvähennys edelliseen

vuoteen verrattuna oli 129 eli 4.2 %. Miesten kohdalla oli vähennys 125 eli 4.7 % ja naisten kohdalla 4 eli 1.1 %.

Ammattialoitain työnhakijaryhmät jakautuivat seuraavasti: kansihenkilökuntaa 1 154 eli 39.5 % (1 210 eli 39.7 %), konehenkilökuntaa 1 042 eli 35.6 % (1 127 eli 37.0 %), taloushenkilökuntaa 701 eli 24.0 % (697 eli 22.9 %), joista miehiä 326 ja naisia 375 (319 ja 379) sekä muuta henkilökuntaa 23 eli 0.8 % (15 eli 0.4 %).

Kuukausittain toimistossa käyneiden työnhakijoiden lukumäärä, siirrot edellisiltä kuukausilta mukaanluettuina, oli 8 391 (7 507). Näistä oli vieraskuntalaisia 4 441 eli 52.9 % (54.1 %). Miesten luku oli 7 278, joista vieraskuntalaisia 4 151 eli 57.0 % ja naisten luku 1 113, joista vieraskuntalaisia 290 eli 26.0

Työpaikkatarjouksia oli kertomusvuonna 3 648 (ed. v. 4 442), joista miesten paikkoja 3 025 eli 82.9 % (3 846 eli 84.7 %) ja naisten paikkoja 623 eli 17.1 % (696 eli 15.3 %). Vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 894 eli 19.6 %. Miesten työpaikkatarjouksia oli 821 eli 23.2 % vähemmän ja naisten 73 eli 10.4 % vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 123.5 työnhakemusta (104.6). Vähennys edellisestä vuodesta osoittaa työllisyyden heikentymisen.

Työpaikkatarjouksia oli eniten toukokuussa, 470, ja vähiten marraskuussa, 112 (ed. v. heinäkuun 688 ja maaliskuu 162).

Työpaikkatarjoukset jakautuivat eri aloille seuraavasti: kansihenkilökuntaa 1 301 eli 35.7 % (1 641 eli 36.1 %), konehenkilökuntaa 1 027 eli 28.1 % (1 407 eli 31.0 %), taloushenkilökuntaa 1 194 eli 32.7 % (1 339 eli 29.5 %), joista miesten paikkoja 571 ja naisten 623 (643 ja 696) sekä muut 126 eli 3.5 % (155 eli 3.4 %). Ryhmä »muut» käsittää satamissa olevissa laivoissa suoritettavat korjaus-, puhdistus- ym. työt, joiden suorittamiseen käytetään laivastoihin tottunutta työvoimaa.

Työnvälityksiä toimitettiin kertomusvuonna 3 441 (ed. v. 4 047), joista miesten välityksiä 2 848 eli 82.8 % (3 425 eli 84.6 %) ja naisten välityksiä 593 eli 17.2 % (622 eli 15.4 %). Vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 606 eli 15.0 %. Miesten kohdalla oli vähennystä 577 eli 16.8 % ja naisten kohdalla 29 eli 4.7 %. Nuoriso-osaston tilastoon on merkitty 69 merimiestoimeen välitettyä, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

Muihin kuntiin toimitettiin välityksiä yhteensä 964, mikä on 28.0 % kokonaismäärästä (980 eli 24.2 %). Tilapäisiin toimiin välitettiin yhteensä 139, mikä on 3.1 % kokonaismäärästä (109 eli 2.7 %).

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 78.2 välitystä (85.2) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 94.3 välitystä (89.1).

Työnvälityksiä oli eniten toukokuussa, 498, ja vähiten marraskuussa, 150 (ed. v. heinäkuu 602 ja maaliskuu 149).

Työnvälitykset jakautuivat ammattialoitain seuraavasti: kansihenkilökuntaa 1 214 eli 35.3 % (1 417 eli 35.0 %), konehenkilökuntaa 980 eli 28.5 % (1 293 eli 32.0 %), taloushenkilökuntaa 1 125 eli 32.7 % (1 190 eli 29.4 %), joista miesten välityksiä 532 ja naisten 593 (568 ja 622) sekä muut 122 eli 3.5 % (147 eli 3.6 %).

Menot. Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 3 999 466 mk (ed. v. 3 668 105 mk).

Maatalousosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina agr. Viljo Sirkiä ja kapt. Ruben Norrback sekä työntekijäin edustajina puh. joht. Emil Auer ja liittosiht. Keijo Vähätalo. Varajäseninä työnantajien edustajina agr. Erkki Halme ja maat. ja metsät. kand. Göran Engström sekä työntekijäin edustajina toimitsija Niilo Jeminen ja puutarhuri Arvo Karasvu. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa.

Maatalousosaston johtajana oli metsänhoit. Martta Valtonen.

Maatalous. Sääsuhteet olivat kasvukauden alkaessa edulliset ja sadosta odotettiin hyvää, mutta syyskauden epäedulliset sääsuhteet huononsivat sadon laatua. Viljasato saatiin määrältään suurempana kuin edellisenä vuonna, heinäsaato ja samoin juurikassato saatiin suurempi, mutta peruna- ja hernesato vähän pienempi kuin edellisenä vuonna.

Työvoimaa oli koko vuoden melko hyvin saatavissa, loppupuolella oli tilapäistyövoimasta liikatarjontaaakin. Suuriperheisten sijoitusvaikeuksia oli jatkuvasti, sillä työnantajat haluavat pieniperheisiä ja sellaisia työntekijöitä, joista mies ja vaimo voivat osallistua talon töihin. Naiskarjakot ja navetta-apulaiset hakivat työtä aivan Helsingin läheltä huo-

mattavasti enemmän kuin paikkoja oli, ja kauempana olevia paikkoja ei aina voitu täyttää sopivien hakijoiden puutteessa.

Metsätalous. Sahojen sahatavaravarastojen jyrkän supistumisen ja ostajamaiden sahatavarakauppojen vilkastumisen johdosta saha- ja vaneripuiden hinnat kohosivat ja kauppa vilkastui. Paperipuun ja selluloosan vientisuhdanteet jatkuivat samanlaisina kuin edellisenäkin vuonna. Pinotavaraa tehtiin samat määrät kuin edellisenä vuonna, mutta koska ainespuiden hakkuut olivat tänä kesäkautena laajemmat kuin ennen, saatiin tavoitteet jo syksyyn mennessä suurin piirtein hakatuiksi. Muiden alojen, varsinkin rakennustöiden työttömiä hakeutui kesän kuluessa runsaasti metsätyömaille. Metsätyömiesten liikatarjontaa oli pitkin vuotta.

Työnhakemukset. Työnhakemuksia oli kertomusvuonna 5 684 (4 207), joista miesten 4 370 eli 76.9 % (3 174, 75.4 %) ja naisten 1 314 eli 23.1 % (1 033, 24.6 %). Työnhakemusten luvuissa oli lisäystä 1 477 eli 35.1 %. Miesten luvussa oli kasvu 1 196 eli 37.7 % ja naisten luvuissa 281 eli 27.2 %.

Työnhakijat. Eri töitä hakeneiden luku oli 2 978 (2 453), joista miehiä 2 210 eli 74.2 % ja naisia 768 eli 25.8 % (1 794 eli 73.1 % ja 659 eli 26.9 %). Työtä hakeneiden henkilöiden luvussa oli lisäystä 525 eli 21.4 %, joista tuli miesten osalle 416 eli 23.2 % ja naisten osalle 109 eli 16.5 %. Heikontuneet työmarkkinat olivat ilmeisesti suurentaneet työnhakijain ja -hakemusten määrää. Työnhakijoista oli vieraspaikkakuntalaisia n. 80.0 % (80.0 %).

Eniten työnhakijoita, 845 eli 28.4 % (645 eli 26.3 %) työnhakijoiden kokonaismäärästä kuului ammattiryhmään »hakkuumiehet», lähinnä suurimmat ryhmät olivat »muut maanviljelystyöntekijät» 757 eli 25.4 % (622 eli 25.4 %), »karjakot ja navetta-apulaiset» 548 eli 18.4 % (429 eli 17.4 %) ja perheelliset maatyömiehet (mukana myös traktorinajotaitoiset) 408 eli 13.7 % (320 eli 13.0 %).

Työpaikkatarjoukset. Osastolla oli tarjottuja työpaikkoja 3 357 (3 357) eli täsmälleen sama määrä kuin viime vuonna. Työpaikoista tuli miesten osalle 2 560 eli 76.3 % (2 489 eli 74.1 %) ja naisten osalle 797 eli 23.7 % (868 eli 25.9 %). Miesten luvuissa oli nousua 71 eli 2.9 %, mutta naisten luvuissa laskua 71 eli 8.2 %, mikä johtunee siitä, että naiset olivat arempia vaihtamaan paikkaa huonojen työmarkkinasuhdanteiden vallitessa.

Tarjotuista työpaikoista kuului ryhmään »muut maanviljelystyöntekijät» 1 109 eli 33.0 % (1 063 eli 32.0 %), ryhmään »hakkuumiehet» 985 eli 29.3 % (886 eli 26.0 %) »karjakot ja navetta-apulaisten» ryhmään 450 eli 13.4 % (460 eli 14.0 %) ja perheellisten maatyömiesten ryhmään 316 eli 9.4 % (330 eli 10.0 %).

Työväliitykset. Kaikkiaan oli työväliityksiä 2 877 (2 723), joista miesten 2 350 eli 81.7 % (2 210 eli 81.2 %) ja naisten 527 eli 18.3 % (513 eli 18.8 %). Miesten luvussa oli nousua 140 eli 6.3 % ja naisten luvussa 14 eli 2.7 %.

Menot. Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 2 314 444 mk (ed. v. 1 776 710 mk).

Ravintolaosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina johtaja Paavo Väyrynen ja Leo Vuoristo sekä työntekijöiden edustajina toimit. Y. Karisalmi ja siht. Ahti Fredriksson. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat Mikko Salmi ja Einar Örn sekä työntekijöiden edustajina toimitsijat Heikki Ahonala ja vahtimest. Veikko Merikoski. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kolmekertaa. Osastonjohtajana toimi hra Ensio Auer.

Kertomusvuoden tammi-toukokuussa kehittyi osaston toiminta suotuisasti: työpaikkatarjouksia oli 9.2 %, työnhakijoita 18.5 % ja väliityksiä 17.3 % enemmän kuin vastaavasti edellisenä vuonna. Kesä-elokuussa oli työpaikkatarjouksia 16.0 % ja työnhakijoita 5.8 % vähemmän kuin vastaavasti vuotta aikaisemmin lähinnä sentähden, että v. 1956 kesäkuussa tilattiin runsaasti tilapäistä keittiö- ja tarjoiluhenkilökuntaa Suurkisojen ajaksi. Väliityksiä oli sitävästoin suunnilleen saman verran (1 393—1 392), sillä eräillä muilla aloilla työttömiksi joutuneita, aikaisemmin ravintolatyössä olleita naisia sijoitettiin melko runsaasti esim. keittiöapulaisiksi ja astianpesijöiksi. Syksyllä olivat väliitysmahdollisuudet huomattavasti heikommät kuin vastaavana aikana v. 1956, jolloin Länsi-Saksan teollisuusmessujen yhteydessä toimineeseen baijerilaiseen ravintolaan toimitettiin suurehko määrä tilapäistä tarjoilu- ja keittiöhenkilökuntaa. Kertomusvuoden viimeisinä kuukausina alkoivat taloudellisen lamakauden haitalliset seuraukset näkyä myös ravintola-alalla ja asiakkaat vähenivät erityisesti anniskeluravintoloissa. Työnantajat eivät sanottavammin lisänneet henkilökuntaa, vaan joutuivat eräissä tapauksissa jopa vähentä-

mään sitä. Työpaikkatarjoukset vähenivät syys-joulukuussa peräti 36.6 % ja välitykset 26.7 % edelliseen vuoteen verraten. Välitysten kokonaismäärä jäi kertomusvuonna hyvästä alkuvuodesta huolimatta 0.9 % edellisen vuoden välityslukua pienemmäksi.

Suhteet alan työmarkkinajärjestöihin, Alkoholiikkeseen ja Kulutusosuuskuntien Keskusliiton sekä Yleisen Osuuskappojen Liiton toimenvälitysjaoistoihin olivat hyvät. Suomen Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto julkaisi kertomusvuonnakin auliisti osaston toimittamia kirjoituksia työnvälityksestä »Ravintolahenkilökunta» -nimisessä äänenkannattajassaan.

Suomen Hotelli- ja Ravintolakoulun uuden koulutalon rakennustyöt saatiin päätökseen kertomusvuoden elokuussa. Koulu aloitti toimintansa uusissa suojissa syyskuun alussa.

Osasto harjoitti mainostoimintaa mm. sanomalehti-ilmoitusten ja -kirjoitusten välityksellä. Ohjelmalehtisiä ja mainoskortteja jaettiin asiakkaille.

Lähetettyjen kirjeiden ym. postilähetysten lukumäärä oli 4 909 (ed. v. 5 180) ja saapuneiden postilähetysten 1 443 (1 449). Tilattuja ulkolinjapuheluja oli kaikkiaan 773 (854). Lähetettyjen sähköiden lukumäärä oli 7.

Työnhakemusten luku oli kertomusvuonna 10 325 (8 390), joista miesten 1 048 eli 10.2 % (956, 11.4 %) ja naisten 9 277 eli 89.8 % (7 434, 88.6 %). Kokonaislisäys edelliseen vuoteen verraten oli 1 935 eli 23.1 %. Miesten työnhakemukset lisääntyivät 92:lla eli 9.6 % ja naisten 1 843:lla eli 24.8 %. Huonot työnsaantimahdollisuudet kertomusvuoden loppupuolella lisäsivät huomattavasti työnhakemuksia: syys-joulukuussa niitä oli 14.1 % enemmän kuin vastaavasti edellisenä vuonna. Erityisesti vanhat ja sopeutumattomat tai usein työpaikkaa vaihtamaan joutuneet työnhakijat, joihin työnantajat yleensä suhtautuivat torjuvasti, lisäsivät työnhakemuksia.

Työnhakemuksia oli eniten toukokuussa, 1 050, ja vähiten joulukuussa, 631.

Työnhakemukset jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 618 (miehet 142, naiset 476) eli 6.0 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 4 181 (367, 3 814) eli 40.5 %, keittiöhenkilöstö 4 999 (178, 4 821) eli 48.4 %, eteivahtimestarit, portierit ja hotellisiivoojat 485 (327, 158) eli 4.7 % ja muut 42 (34, 8) eli 0.4 % työnhakemusten em. kokonaismäärästä.

Työnhakijoiden luku oli 3 951 (3 851), joista miehiä 425 eli 10.8 % (416, 10.8 %) ja naisia 3 526 eli 89.2 % (3 435, 89.2 %). Kokonaislisäys oli edelliseen vuoteen verrattuna 100 eli 2.6 %. Miesten luku lisääntyi 9:llä eli 2.2 % ja naisten 91:llä eli 2.6 %.

Työnhakijoita oli enemmän kuin edellisenä vuonna. Näiden määrää lisäsivät henkilökunnan vähennysten takia työttömiksi joutuneet työntekijät ja ravintola-alalla aikaisemmin toimineet henkilöt, jotka työnsaannin vaikeuduttua eräillä muilla aloilla, kuten esim. ompelimoissa ja tehtaissa, pyrkivät takaisin ravintola-alalle. Jälkimmäisiä työnhakijoita ilmoittautui eniten maaseudulta.

Työnhakijoita oli eniten toukokuussa, 1 004, ja vähiten joulukuussa, 724.

Työssä olevia työnhakijoita oli 22.3 % (25.6 %) kaikista työnhakijoista. Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä 25.3 % (22.8 %).

Työnhakijat jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 320 (miehet 67, naiset 253) eli 8.1 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 1 470 (123, 1 347) eli 37.2 %, keittiöhenkilöstö 1 945 (86, 1 859) eli 49.3 %, eteivahtimestarit, portierit ja hotellisiivoojat 199 (137, 62) eli 5.0 % ja muut 17 (12, 5) eli 0.4 % työnhakijoiden em. kokonaismäärästä.

Johtohenkilöstön kohdalla oli työnhakijoita 28.5 % enemmän kuin edellisenä vuonna, sillä esim. hovimestareiden vähäinen kysyntä ja irtisanomiset kertomusvuoden viimeisinä kuukausina lisäsivät työnhakijoita tässä ryhmässä. Myös emäntien kohdalla esiintyi ylitarjontaa. Kuvaavaa tilanteelle oli, että eräät vuosikausia anniskeluravintoloissa toimineet emännät menivät pätevyyttään vastaavien työpaikkojen puutteessa emänniksi työliisyytymäiden ruokaloihin.

Huoltoviraston ja mielitautisairaaloiden taholta kehoitettiin kertomusvuonnakin sairaalahoidossa olleita, toipilasteella olevia naisia pyrkimään osaston välityksellä esim. astianpesijöiksi ravintolaan. Kokemus on osoittanut, että työterapialla ei päästä ravintola-alalla suinkaan myönteisiin tuloksiin, sillä työn rasittavuus panee toipilaan hermoston usein liian kovalle koetukselle johtaen hänet helposti uudelleen sairaalahoitoon.

Työnvälitystoimistot ja työasiamiehet tiedustelivat erityisen ahkerasti työpaikkoja.

kirjoissaan olleille työnhakijoille. Kun aikaisempina vuosina oli kysymys melkein pä yk-sinomaan keittiöhenkilökunnan paikoista, tiedusteltiin kertomusvuonna työtilaisuuksia myös esim. anniskeluravintolain tarjoilijoille.

Työpaikkatarjousten luku oli 6 298 (6 872), joista miehille 423 eli 6.7 % (420, 61.0 %) ja naisille 5 875 eli 9.3 % (6 452, 93.9 %). Kokonaisvähennys oli 574 eli 8.4 %. Työ-paikkatarjoukset lisääntyivät miesten kohdalla 3:lla eli 0.7 % ja vähenivät naisten koh-dalla 577:llä eli 8.9 %.

Ylioppilasvälytykselle jätetyt 37 työpaikkatarjousta sisältyivät eo. lukuihin.

Työpaikkatarjouksia oli eniten toukokuussa, 787, ja vähiten joulukuussa, 306.

Työpaikkatarjoukset jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohen-kilöstö 238 (miehet 75, naiset 163) eli 3.8 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 2 102 (154, 1 948), eli 33.6 %, keittiöhenkilöstö 3 741 (101, 3 640) eli 59.8 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellisiivoojat 124 (63, 61) eli 2.0 % ja muut 56 (24, 32) eli 0.8 % työpaikkatarjousten kokonaismäärästä, joka oli 6 261 (417, 5 844). Näihin lukuihin tulevat lisäksi ylioppilas-välytyksen jo aikaisemmin mainitut työpaikkatarjoukset: miehet 6, naiset 31.

Keittiöhenkilöstön ryhmässä vähenivät työpaikkatarjoukset 10.2 % edelliseen vuo-teen verraten. Tämä johtui mm. siitä, että esim. keittiöapulaiset ja astianpesijät vaihto-iivat työttömiksi joutumisen pelossa tavallista harvemmin työpaikkaa kertomusvuoden viimeisinä kuukausina.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 163.9 (ed. v. 122.1) työnhakemusta. Tämän ns. yleisen rasitusluvun nousu osoittaa työllisyystilanteen heikentymisen.

Työväilytysten luku oli 4 797 (4 843), joista miesten väilytyksiä 313 eli 6.5 % (307, 6.3 %) ja naisten 4 484 eli 93.5 % (4 536, 93.7 %). Kokonaisvähennys oli 46 eli 0.9 %. Miesten väilytluku lisääntyi 6:lla eli 2.0 % ja naisten väheni 52:lla eli 1.1 %.

Ylioppilasväilytyksen 25 väilytystä sisältyivät eo. lukuihin.

Helsingin ulkopuolelle toimitettuja väilytyksiä oli yhteensä 459 eli 9.6 % (526, 10.9 %) kaikista väilyksistä.

Väilytykset jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 137 (miehet 44, naiset 93) eli 2.9 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 1 767 (138, 1 629) eli 37.0 %, keittiöhenkilöstö 2 758 (66, 2 692) eli 57.8 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellisiivoo-jat 81 (47, 34) eli 1.7 % ja muut 31 (12, 19) eli 0.6 % väilytysten kokonaismäärästä, joka oli 4 774 (307, 4 467). Näihin lukuihin tulevat lisäksi ylioppilasväilytyksen em. väilytykset: miehet 6, naiset 23.

Vastuunalaisia hoitajia, hovimestareita ja emäntiä väilytettiin 45.7 % enemmän kuin edellisenä vuonna erityisesti vilkkaan alkuvuoden ansiosta. Näiden työnhakijoiden taso oli monessa tapauksessa korkea, jota osoittaa sekin, että osaston tarjoama ehdokas väly-ttiin usein toimeen silloinkin, kun työnantaja ilmoitti paikasta sanomalehdessä.

Kertomusvuoden viimeisinä kuukausina oli varsinkin keski-ian ylittäneiden naistarjoi-ljoiden sijoittaminen työhön poikkeuksellisen vaikeaa.

Keittiömestarit, kokit, keittäjät ja kylmäköt voitiin yleensä sijoittaa nopeasti työhön vuodenajasta riippumatta. Keittiöapulaisten saanti työllisyystyömaiden ruokaloihin oli suhteellisen helppoa. Sensijaan päteviä emäntiä ja keittäjiä tarjoutui näihin ruokaloihin kertomusvuonnakin aivan liian vähän.

Työttömiksi joutuneita konttoristeja ja kauppaedustajia pyrki eteisvahtimestariksi ja portieriksi. Kun varsinkin eteisvahtimestareiden ryhmässä oli kautta vuoden huom-atavaa liikatarjontaa, ei muiden alojen edustajille voitu välittää näitä paikkoja.

Työpäivää kohden oli 15.9 (16.1) väilytystä. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 76.2 (70.5) väilytystä ja sataa työnhakemusta kohden 46.5 (57.7) väilytystä.

Menot. Osaston kokonaismenot olivat 3 929 597 mk (3 526 276 mk).